

Gemeenteraad Brummen

Brummen	: 14 oktober 2025	Verzonden op: 15 oktober 2025
Ons kenmerk	: Z104682/D469634	
Uw kenmerk	:	
Onderwerp	: Wensen en bedenkingen bij initiatiefvoorstel kleinschalige asielopvang en vervolgstappen	

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Afgelopen augustus hebben wij de conceptbestuursovereenkomst en -werkafspraken over de voorgenomen asielopvanglocatie op de Michaelshoeve aan uw raad voorgelegd. Dit om u in de gelegenheid te stellen uw eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Om tot deze wensen en bedenkingen te komen, heeft uw raad tijdig en weloverwogen drie vergaderingen gepland om hier achtereenvolgens in september beeldvormend, oordeelsvormend en besluitvormend over te spreken.

In de aanloop naar de besluitvormende vergadering op 18 september jongstleden, ontvingen wij van de fracties van VVD, CDA en Lokaal Belang een initiatiefvoorstel dat kortgezegd erop neer komt dat Brummen zou moeten afzien van de voorgenomen asielopvanglocatie voor 350 plekken voor 30 jaar en in plaats daarvan een plan voor een aanzienlijk kleinere locatie (119 plekken) voor 5 jaar zou moeten maken.

Ook hebben genoemde fracties een ordevoorstel ingediend, dat door uw raad is aangenomen. Daarmee is uw aangekondigde besluitvorming over wensen en bedenkingen op de conceptbestuursovereenkomst van de agenda gehaald. Verder dienden genoemde fracties op 18 september een motie 'vreemd aan de orde van de dag' in waarin zij het college oproepen geen onomkeerbare stappen of beleidsuitvoering te ondernemen voor een azc van 350 plekken. Dit tot na de besluitvorming over het initiatiefvoorstel in uw raad. Deze motie is met meerderheid van stemmen door uw raad aangenomen.

Met het aangenomen ordevoorstel en de aangenomen motie vreemd wenst uw raad het college nieuwe kaders mee te geven voor het te doorlopen proces op het dossier asielopvang; met het ingediende initiatiefvoorstel geven de betrokken fracties aan dat zij dit ook op inhoud wensen te doen.

We begrijpen goed dat er veel belangstelling is voor dit onderwerp, en dat de ontwikkelingen rond de opvanglocatie op de Michaelshoeve veel vragen oproepen.

Het college heeft het initiatiefvoorstel van drie fracties serieus en met respect bestudeerd.

We zien dat dit voorstel is ingegeven door betrokkenheid en zorg om draagvlak en leefbaarheid in onze gemeente. Dat waarderen wij.

Tegelijkertijd hebben we ook de verantwoordelijkheid om te kijken naar de gevolgen van zo'n voorstel — bestuurlijk, juridisch, financieel en maatschappelijk.

Dat hebben we zorgvuldig gedaan, en onze conclusies hebben we verwoord in onze wensen en bedenkingen, die samen met deze raadsbrief onderbouwd wat het standpunt is van het college op zowel het initiatiefvoorstel als de motie vreemd.

Landelijke context en maatschappelijke plicht

We zien allemaal dat de druk op de asielopvang in Nederland toeneemt.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft deze week nogmaals gewaarschuwd voor een vastlopende opvangketen en toenemende maatschappelijke onrust.

De VNG noemt dit terecht een rijksverantwoordelijkheid, maar benadrukt dat gemeenten het verschil kunnen maken door structurele opvang te realiseren. Brummen wil dat doen.

Het is onze maatschappelijke plicht om onze bijdrage te leveren aan de landelijke oplossing.

Dat doen we niet uit politieke overtuiging, maar uit menselijkheid en verantwoordelijkheid.

Geen tegenstelling, maar een zorgvuldige afweging

Wij willen duidelijk maken dat wij niet in een tegenstelling tussen het initiatiefvoorstel en het college denken. Het gaat er in deze niet om wie “gelijk heeft”, maar om wat verantwoord en uitvoerbaar is en kan voor Brummen.

We hebben eerder alle mogelijke alternatieven onderzocht — zowel qua omvang, ligging, eigendom als haalbaarheid. En we zijn tot de conclusie gekomen dat er op dit moment maar één realistische en uitvoerbare mogelijkheid is: de opvang van 350 asielzoekers op Landgoed Michaelshoeve, voor een langere periode van 30 jaar. Dat was ons voorstel als college en dat blijft ook ons voorstel als college.

De gevolgen van het initiatiefvoorstel

Volgens het ‘Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Brummen 2023’ (artikel 36), kan het college binnen vier weken nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.

Om helder te zijn over de consequenties van het initiatiefvoorstel als het wordt aangenomen: dat heeft verstrekken gevolgen. We hebben deze uitgebreid toegelicht in onze wensen en bedenkingen (bijlage D469635). Samengevat komt het hierop neer:

- **Kwalitatief:**

Het aantal opvangplekken zegt minder over leefbaarheid dan de kwaliteit van de opvang. Een kleinschalige opvang met minder directe betrokkenheid van het COA heeft minder professionele begeleiding en toezicht.

De kans op onrust en overlast neemt daarmee juist toe, in plaats van af.

- **Juridisch:**

Het Rijk heeft bevestigd dat Brummen verplicht is 350 opvangplekken te realiseren.

Dat besluit wordt eind oktober bekrachtigd middels een brief van het ministerie.

Afzien van de Michaelshoeve betekent dat Brummen niet aan deze taakstelling voldoet, met mogelijke interventie of aanwijzing vanuit het ministerie tot gevolg.

- **Financieel:**

De alternatieve opvanglocatie van 119 plekken voor 5 jaar brengt ruim €2,5 miljoen aan extra kosten met zich mee, zonder dekking in de begroting.

Dat betekent bezuinigingen op voorzieningen en gemeentelijke diensten.

Bovendien vervallen de financiële garanties die COA en het Rijk geven bij de huidige omvang van 350 plekken.

- **Beschikbaarheid locatie:**

De Michaelshoeve is de enige beschikbare locatie die aan alle ruimtelijke en praktische eisen voldoet. De afspraken tussen COA en de eigenaar lopen medio oktober af.

Uitstel of afstel betekent dat deze locatie vervalt en dat Brummen zonder geschikte opvangplek komt te zitten, terwijl de wettelijke plicht blijft bestaan.

- **Bestuurlijk:**

Het voorstel doorkruist het regionale en provinciale proces dat sinds begin 2024 zorgvuldig is opgebouwd. Brummen heeft zich daarin gecommitteerd aan afspraken met de provincie, regiogemeenten en het COA over de opvang van 350 asielzoekers. Sinds 2024 heeft het college richting de raad en inwoners duidelijk geïnformeerd over de voornemens met betrekking tot een AZC over de locatie, aantallen en de duur. Hiermee hebben we zowel op lokaal als op regionaal niveau onze bestuurlijke rol open en transparant vervuld.

Een koerswijziging zou het vertrouwen in onze gemeente als betrouwbare partner schaden.

Waarom deze keuze

Onze keuze voor de Michaelshoeve is dus niet gebaseerd op gemak of grootte, maar op kwaliteit en uitvoerbaarheid. Goede opvang vraagt om deskundige begeleiding, rust en continuïteit. Dat is precies wat het COA kan bieden. Maar: het COA biedt voor deze locatie die begeleiding en neemt de volledige operationele verantwoordelijkheid alleen bij opvanglocaties van minimaal 350 personen en voor langere looptijd.

Wanneer het aantal opvangplaatsen wordt beperkt — zoals voorgesteld met 119 asielzoekers voor een periode van vijf jaar — heeft dat invloed op de schaal en inrichting van de locatie. Daarmee komt de kwalitatief hoogwaardige opvangvoorziening die het COA voor ogen heeft voor de Michaelshoeve onder druk te staan.

Dan komt een groot deel van de uitvoering, inclusief organisatie, veiligheid en kwaliteitsbewaking, op de schouders van de gemeente zelf te liggen. Dat betekent dat bepaalde voorzieningen niet volledig op de locatie zelf kunnen worden aangeboden, waardoor een deel van de bewoners aangewezen zal zijn op ondersteuning vanuit nabijgelegen, grotere opvanglocaties. Brummen zal dan zelf de operationele kwaliteit van de opvang moeten borgen, met alle risico's en kosten die daarbij horen.

Ervaring leert dat waar opvang professioneel wordt georganiseerd, dus door COA, de rust en veiligheid voor zowel bewoners als omgeving groter is.

Het gaat dus niet om aantallen, maar om kwaliteit van opvang en beheer.

Daarnaast houden we met dit plan zelf regie over de invulling van onze taakstelling naar de overheid en naar COA. We voorkomen dat het COA zelfstandig locaties aanwijst of dat we plotseling crisisnoodopvang moeten organiseren.

We doen dit op een manier die past bij Brummen en recht doet aan onze inwoners. De opvang van 350 asielzoekers op de Michaelshoeve is geen gemakkelijke keuze, maar het is wél de enige realistische, zorgvuldige en verantwoorde keuze voor Brummen.

Standpunt van het college

Na bestudering van het initiatiefvoorstel, het onderzoeken van alternatieve mogelijkheden voor opvang, en gezien de wensen en bedenkingen die het college heeft opgesteld, ontraden we de raad het ingediende initiatiefvoorstel en het doorzetten van de motie vreemd aan de orde van de dag.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Brummen,

H. Matser
secretaris

G.J.M. van Rumund
burgemeester (wnd.)

Bijlage(n):

- D468989 Initiatiefvoorstel kleinschalige asielopvang
- D469637 Motie 'vreemd aan de orde van de dag' dd. 18 september 2025
- D469635 Wensen en bedenkingen bij Initiatiefvoorstel kleinschalige asielopvang